

TEADUS- JA ARENDUSTEGEVUSE RIIKLIK KORRALDAMINE

Töörühma koosolek
26.11.2020

Katrin Pihor
teadusosakonna juhataja

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Töörühma

2.koosoleku päevakord

1. Kokkuvõtte varasematest aruteludest
2. Eesti Teaduste Akadeemia roll ja ülesanded
3. Eesti Teadusagentuuri roll ja ülesanded
4. HTM ülesanded TA riiklikul korraldamisel
5. MKM ülesanded TA riiklikul korraldamisel,
innovatsiooni teemade kajastamine TAKSis

Kokkuvõtte varasematest
aruteludest

Kokkuvõte tööühma 1.koosolekust

Probleem 1: TAIE juhtimine on keerukas, erinevate otsustuskogude arv suur ja koostöövõime madal

Lahendused:

- kogusid ja komisjone on tulevikus vähem (TAN, juhtkomisjon ja koordineerimiskogu). TAN roll vaadatakse üle TAKS protsessist eraldi.
- Senise TPK ja IPK asemel moodustatakse TAI juhtkomisjon.

Probleem 2: ministeeriumite vaheline TAI koordineerimine ei ole tõhus

Lahendused:

- Ministeeriumite vahelise koostöövõrgustikuna hakkab toimima regulaarne ametnike tasandil toimiv TAI koordineerimiskogu, oluline roll selles on teadusnõunikel (eeskujuks EL asjade koordineerimiskogu).
- 2 alternatiivi: a) loodav koordineerimiskogu on sätestatud seaduse tasandil ja institutsionaliseeritud; b) koordineerimiskogu kui ametnike tasandil toimiv nõuandev ja infovahetust tagav kogu toimub institutsionaliseerimata võrgustikuna.

Probleem 3: ministeeriumite ülesanded ja ülesannete tegelik täitmine ministeeriumite poolt ei ole omavahel kooskõlas

Lahendused:

- Vajalik on teadusnõunike tegevuse jätkumine ministeeriumites, et tõsta ministeeriumite teadlikkust ja aktiivsust TA-ga tegelemisel ning tagada strateegias Eesti 2035 toodud teaduspõhise poliitikakujundamise põhimõte.
- TA rahastamine ministeeriumite poolt ning programmide rakendamine peaks olema ühetaoline. ETAG võiks edaspidi olla rahastamise alal kompetentsikeskuseks.
- Jätkuvalt vajab selgitamist, kas ministeeriumitel on iseseisev roll valdkondliku TA korraldamisel või tuleneb TA-ga tegelemine teistest ministeeriumite ülesannetest.

TAIE strateegia valitsemine

TAN

- nõustab Vabariigi Valitsust:
- TA poliitiliste eesmärkide seadmisel
- TA arengukava osas
- rahvusvahelise TA koostöö osas
- TA rahastamise osas
- riigile oluliste TA projektide algatamisel
- riigi TA asutuste loomise, ümberkorraldamise või sulgemise osas

Riigikantselei ja
TAN esitavad
ettepanekud
jaanuariks

Juhtkomisjon

- Seirab arengukava edenemist
- Annab soovitusi arengukava ja programmide muutmiseks
- Teeb ettepanekud hindamiseks ja tõhustamiskavadeks
- Hindab ja teeb ettepanekuid NS kasvuvaldkondade edendamise ja juhtimise kohta
- Arvestab TANI soovitusega

2 ministrit + 18 liiget

5 HTMi poolt

5 MKMi poolt

RM, KeM, SoM, MeM,

KaM

Riigikantselei

2 sõltumatut eksperti

Koordinatsioonikogu

- koordineerib riigi TA tegevuste kavandamist ja elluviimist operatiivsel tasandil sh uuringute tellimist ja koostööd teadusasutustega
- vahetab infot ministeeriumide TA kavade ja rahastamisplaanide kohta
- Kujundab seisukohad juhtkomitee ja TANI soovitude elluviimiseks

Juhib HTM/MKM

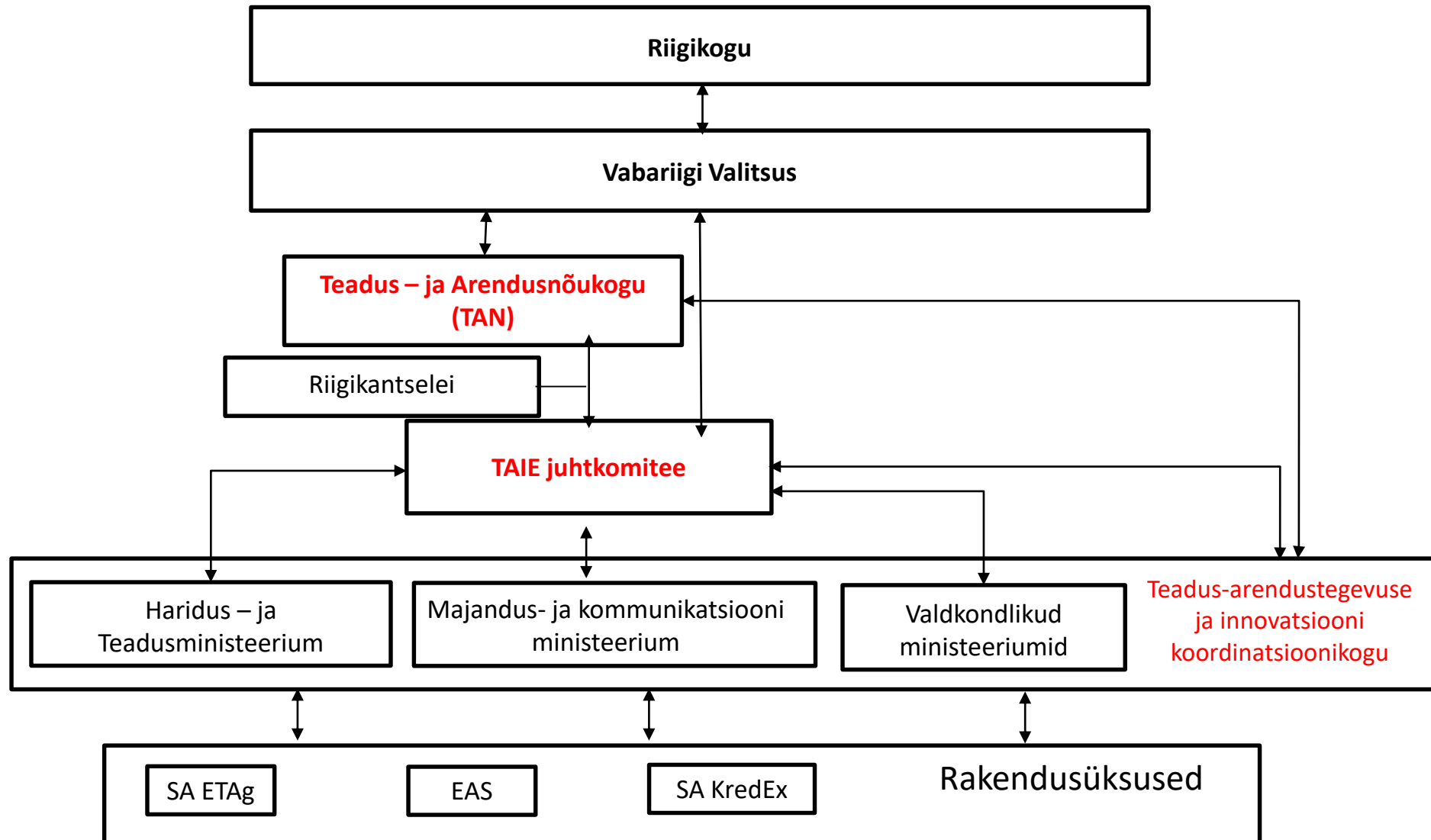
Kõik ministeeriumid

(teadusnõunik),

Riigikantselei, EAS,

ETAg

TAIE juhtimisstruktuur

Eesti Teaduste Akadeemia ja Eesti
Teadusagentuuri roll ja ülesanded

HTM ja MKM ülesanded

Eesti Teaduste Akadeemia: aruteluks

1. Peatükk Üldsätted

§ 4. Eesti Teaduste Akadeemia

(1) Eesti Teaduste Akadeemia on kõrge teadusliku kvalifikatsiooniga teadlaste ühendus, mille ülesandeks on aidata kaasa Eesti teaduse arengule ja taseme tõstmisele ning teadustulemuste rakendamisele Eesti huvides.

(2) Eesti Teaduste Akadeemia on avalik-õiguslik juriidiline isik, kes tegutseb Eesti Teaduste Akadeemia seaduse, käesoleva seaduse, teiste õigusaktide ja oma põhikirja alusel.

(3) Eesti Teaduste Akadeemia korraldab avaliku konkursi uurija-professori valimiseks, lähtudes sellest, et uurija-professoriks võib kandideerida isik, kes on töötanud akadeemiliste ametikohtade kõrgematel astmetel vähemalt kümme aastat ja kelle juhendamisel on kaitstud doktorikraade. Uurija-professorile makstakse uurija-professori tasu riigieelarvest Haridus- ja Teadusministeeriumi eelarve kaudu või muudest Eesti Teaduste Akadeemiale selleks otstarbeks eraldatud vahenditest.

MILLISES OSAS VAJAB MUUTMIST?

Eesti Teadusagentuur: aruteluks

(1) Eesti Teadusagentuur on riigi sihtasutus, mis:

1) korraldab ja viib läbi uurimistoetuste taotluste hindamist;

3) määrab uurimistoetused;

4) korraldab teadusprogrammides, sealhulgas rahvusvahelistes teadusprogrammides osalemiseks võetud kohustuste täitmist;

5) analüüsib uurimistoetuste kasutamise tulemuslikkust ja mõju ühiskonnas;

6) jälgib ja analüüsib uurimistoetuse kasutamisel tekkinud teadusliku informatsiooni avalikku kättesaadavust ning teaduseetika põhimõtete ja hea teadustava järgimist uurimistoetuste kasutamisel;

7) täidab teisi talle õigusaktidega pandud ülesandeid.

(2) Eesti Teadusagentuur:

1) kaasab oma tegevusse pädevaid eksperte ning arvestab otsuste tegemisel nende hinnanguid;

2) tegutseb kooskõlas teadus- ja arendustegevust suunavate valdkonna arengukavadega;

3) lähtub oma tegevuses teadusele omastest eetilistest põhimõtetest ja headest tavadest.

(3) Eesti Teadusagentuuril on teadus- ja arendustegevuse eri valdkondade tunnustatud teadlastest koosnev hindamisnõukogu, mis hindab uurimistoetuste taotlusi järjepidevalt, asjatundlikult ja sõltumatult ning lähtub teaduseetika põhimõtetest ja heast teadustavast.

(5) Eesti Teadusagentuuri hindamisnõukogu moodustamise korra ja töökorra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

(6) Eesti Teadusagentuuris teostab riigi asutajaõigusi Haridus- ja Teadusministeerium.

MILLISES OSAS VAJAB MUUTMIST?

KAS ANALOOGSET REGULATSIOONI ON VAJA INNOVATSIOONI KOHTA?

HTM ja MKM ülesanded TAKSis

(2) Lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatule **Haridus- ja Teadusministeerium:**

- 1) teostab riiklikku teaduspoliitikat ning korraldab teadus- ja arendustegevust;
- 2) töötab välja ja esitab Vabariigi Valitsusele ettepanekuid teaduspoliitika kohta;
- 3) korraldab teadus- ja arendusasutuste teadus- ja arendustegevuse finantseerimist;
- 4) korraldab teadusraamatukogudele teadusinformatsiooni hankimise finantseerimist;
- 5) koordineerib riiklikul tasandil rahvusvahelist teadusalast koostööd ja korraldab selle finantseerimist;
- 6) koordineerib teadusraamatukogude ühtse komplekteerimiskava koostamist;
- 7) korraldab teadus- ja arendustegevuse evalveerimist või volitab selleks vastava halduslepingu sõlmimisega riigi asutatud sihtasutust ning teostab selle üle järelevalvet;
- 8) korraldab teaduse valdkonna riiklikke konkursse ja kehtestab nende läbiviimise tingimused ja korra;
- 9) täidab muid käesoleva lõike punktides 1–8 nimetatud valdkondades temale seadusega või seaduse alusel pandud ülesandeid.

(3) Lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatule **Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium:**

- 1) korraldab tehnoloogilist arendustegevust ja innovatsiooni;
- 2) töötab välja ja esitab Vabariigi Valitsusele ettepanekuid tehnoloogilise arendustegevuse ning innovatsioonipoliitika kohta;
- 3) korraldab rakendusuuringute, arendustegevuse ja innovatsiooni finantseerimist;
- 4) koordineerib ja korraldab rahvusvahelist tehnoloogiaalast koostööd ning vajadusel korraldab selle Eesti-poolset finantseerimist;
- 5) täidab muid käesoleva lõike punktides 1–4 nimetatud valdkondades temale seadusega või seaduse alusel pandud ülesandeid.

MILLISES OSAS VAJAB MUUTMIST?

Kokkuvõte ja ettepanekud

Edasine ajakava

Teemad	Koosoleku aeg
3.Koosolek	08.12.2020
Töörühma töö jätkumine	II kv 2021

TAKS protsessi kajastamine veebis:

<https://www.hm.ee/et/taks>

Täna

Hoiame kontakti

hm.ee

@haridusministeerium

@haridusmin